

պէի և Գաղայի մէջ տեղ) եպիսկոպոս կը ձեռնադրուի, երկու տարի սարկաւագ մընալէ յետոյ, կրտսերը՝ Գայանոս կը զբաւէ Արտարիոյ մէջ, Մատապայի եպիսկոպոսական աթոռը. իսկ երկրորդ եղբայրը՝ Անդրէաս՝ վանահայր կը նշանակուի Երուսաղէմի Ս. Մինաս վկային մատրան. ինչպէս կը հաւատալէ Ալիւթուպոլսեցին. երեք եղբայրներուն պաշտօնն ու զիրքը շատ կտրեոր էին. մանաւանդ հայազգի Անդրէաս կրօնաւորին Ս. Մինասի մատրան վանահայրութիւնը եւ զարու կրօնէն, կ'ապացուցանէ Հայոց Ս. Մինաս մատրան գոթութիւնը Ս. Յակոբի եկեղեցոյն մէջ, ուր կը մնայ ան մինչեւ ցայսօր, իր ճարտարապետական հնամենի կառուցուածքին. ուրեմն արժանի է գլխիկ թէ որ թուականէն կ'սկսի Ս. Յակոբի ուխտին յարակից Ս. Գլխազրին և Ս. Մինասի դամբարանաց յիշատակը: Եւթիմիոսի վանքին մէջ հայ ուսուցչի մը և երեք հայազգի եղբայրներուն ներկայութիւնը չէ միայն որ մեղ խանդավառութիւն կը պատճառէ. հոն տեղի ունեցած է նաև ոչ նուազ պատմական իրողութիւն մը, որ կրնայ նկատուիլ ազգային փառք մը կամ պարծանք մը: Հինգերորդ դարու կրօնէն Մեկիմիոնէցի չորս հարիւր ուխտաւոր հայեր կ'այցելեն Երուսաղէմի Ս. Տեղերը. կը յիշեն Մեկիմիոնէցի իրենց հայրենակիցը ու կ'իջնեն Յորդանան. այս ճամբորդները Երեքօրի ճամբուն վրայ Խան էլ-Ահմարէն կը տեսնուին 8-10 քիլոմէթր հեռաւորութեամբ. անոնք ուղիղ կ'երթային Սահէլ՝ տեսնելու իրենց հայրենակիցը. Եւթիմիոս հեռուէն կը տեսնէր հայ ուխտաւորները ու կ'ըսէր վանուց մատակարարին որպէսզի եկողներուն համար ուտելիք պատրաստէ, մատակարար կը պատասխատէ. հա՛յր, հազիւ տան անձերու ուտելիք ունիմ, ինչպէս կրնամ այսքան բազմութեան հաց պատրաստել. Եւթիմիոս մարդաբաշխան ողւոր մը լիցուած կ'ըսէ անոր. զնա՛, ինչպէս քեզ հրամայեցի. վաղիկ Ս. Հոգին ըսած է, կերիմ ամենեկեան և յազկեամ. մատակարարը զնաց այն փոքր մոռանք, ուր քանի մը հացեր կային, և ան չկրցաւ դուռը բանալ. աստուածային օրհնութիւնը հացով լիցուցած էր մոռանը. քանի մը վանականներու օգնութեամբ մատակարարը դուռը բացաւ և հացերը դուրս թափե-

ցան մոռանէն: Միեւնոյն օրհնութիւնը տարածուած էր զինիւն և իւզին վրայ: Ուխտաւոր հայերը կերան և կշտացան, և երեք ամիս անկարելի եղաւ մոռանին դուռը գոցել: Մատակարարը Եւթիմիոսի ռաքը ինկաւ և ներողութիւն խնդրեց. Սուրբը ըսաւ անոր. «Ձաւակս, այն որ օրհնութեանց մէջ կը ցանէ, նմանապէս օրհնութեանց մէջ կը հնձնու: Մեկիմիոնէցի հայոց այս ուխտաւորութիւնը անտարակոյս այս առաջին անգամը չէր. և ոչ ալ վերջինը: Ս. Գաղաքին մէջ հիմնուած Ս. Պողոկոսոսի գեղաշուք դամբարանը ու զարձակ Մեկիմիոնէցի մեծ անապատականին վանքը հայ քրիստոնէութեան նախնական դարերուն հայ ուխտաւորութեան համար միութարութեան և հոգևոր զուարթութեան կեդրոններ էին. մանաւանդ որ առաջինը հայկական հաստատութիւն մըն էր, և երկրորդը, թէև օտար վանք մը, բայց կը պարունակէր իր մէջ սուրբ հաւատքին ու կրօնաւորութեան ծառայող բարձր իմացականութեամբ օժտուած հայ եկեղեցականներ:

Այս յօդուածին խմբագրութեան առթիւ օգտուած ենք Հ. Fr. Raymond Genierի Vie de Saint Euthyme Le Grand (377-473) գիրքէն:

ՄԿՐՏԻՉ ԵՊՍ. ԱԶԱՆՈՒՆԻ

ԻՆՉ Է ՄԱՇԸ

Յոյսերս է որում,  
Փրօւմ մ'է ծաղկանքում.  
Վախմանն է ճանգանքին, ո՛հ,  
Արեւն է ցայլեն յետոյ.  
Թիւրախն է սենյանքին միս,  
Արցունքն ետք՝ յարկիս.  
Հրաժեշտն վերջ՝ դարձն է ան.  
Յոյցն յետին ձերբազատման.  
Հաւաքումն է սիրելեաց.  
Յարիսեանն է ու Աստուծոյ:

Վ. Հիւօ